

Podmínky řízení

Není procesním pochybením soudu, pokud nevyrozumí účastníka řízení o míře dostatečnosti jeho pokusu o odstranění vady řízení v situaci, kdy byl k odstranění vady řízení vyzván usnesením s poučením o následcích jejího neodstranění dle § 104 odst. 2 o. s. ř., a řízení zastaví. Již samotné vydání usnesení s výzvou k odstranění vady řízení s poučením, o jakou vadu se jedná, jak ji odstranit a o následcích jejího neodstranění je pokusem soudu o vedení účastníka k odstranění vady řízení dle § 104 odst. 2 o. s. ř.; jestliže tímto nedojde k odstranění předmětné vady účastníkem, soud řízení zastaví (§ 104 odst. 2 o. s. ř. věta druhá). Poskytnutí vyrozumění účastníkovi o nedostatečnosti pokusu k odstranění vady řízení s poskytnutím dalšího prostoru pro její odstranění se dá považovat za krok soudu, který je vstřícnější, nikoli však nezbytný.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 30 Cdo 4218/2019-214 ze dne 11.8.2020)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce: B. C., narozen dne XY, bytem XY, zastoupeným JUDr. M.J., advokátem se sídlem v P., proti žalované České republice – Ministerstvu spravedlnosti, se sídlem v P., o 1 240 000 Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 26 C 54/2017, o dovolání žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 8. 2019, č. j. 18 Co 152/2019-188, tak, že usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 8. 2019, č. j. 18 Co 152/2019-188, se zrušuje a věc se vrací odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. V řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 26 C 54/2017 se žalobce domáhal vůči žalované částky 1 240 000 Kč s příslušenstvím, která představuje částku ve výši 990 000 Kč zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou žalobci nepřiměřenou délkou řízení vedeného u Policie ČR pod sp. zn. KRPA-43249/TČ-2013-001193 a částku ve výši 250 000 Kč zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou žalobci vydáním nezákonných rozhodnutí v témže řízení.

2. Obvodní soud pro Prahu 2 jako soud prvního stupně rozsudkem ze dne 19. 7. 2018, č. j. 26 C 54/2017-128, ve znění opravného usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 24. 10. 2018, č. j. 26 C 54/2017-151, a opravného usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 28. 5. 2019, č. j. 26 C 54/2017-174, rozhodl tak, že žalované uložil povinnost zaplatit žalobci částku 67 375 Kč s příslušenstvím (výrok II.) jako zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou žalobci nepřiměřenou délkou řízení vedeného u Policie ČR pod sp. zn. KRPA-43249/TČ-2013-001193; žaloba o zaplacení 1 172 265 Kč s příslušenstvím byla zamítnuta (výrok III.); a dále bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení (výrok IV.).

3. Dovoláním napadeným usnesením Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl ve věci žalobce tak, že se rozsudek soudu prvního stupně ve výrocích o věci samé (II. a III.) a v nákladovém výroku (IV.) zrušuje a řízení se zastavuje (výrok I.) a dále bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení (výrok II. a III.).

4. Odvolací soud se nejprve zabýval podmínkami řízení. Vyšel přitom z následujících skutkových

zjištění ze spisu. Řízení bylo zahájeno dne 7. 3. 2017 doručením žaloby soudu prvního stupně, a to pro náhradu nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem a nezákonným rozhodnutím ze strany orgánu činného v trestním řízení. K žalobě byla připojena prostá kopie plné moci (č. l. 16) ze dne 11. 7. 2007, která zmocňovala advokáta k zastupování žalobce ve všech právních věcech i v rozsahu práv a povinností podle trestního řádu, občanského soudního řádu, správního řádu, zákoníku práce, obchodního zákoníku a dalších procesních předpisů a zejména k zastupování při vymáhání nároků za nezaplacenou mzdu a k zastupování žalobce v trestním řízení. Advokát byl následně soudem prvního stupně vyzván usnesením, č. j. 26 C 54/2017-73, k doložení plné moci s úředně ověřeným podpisem. Advokát zaslal soudu prvního stupně plnou moc ze dne 30. 8. 2017 (č. l. 75), která obsahovala razítko „XY“. V průběhu řízení před soudem prvního stupně se měnily identifikační údaje žalobce (datum narození a bydliště v XY) a žalobce se řízení osobně neúčastnil. Odvolací soud proto zhodnotil plnou moc ze dne 30. 8. 2017 (č. l. 75) jako nedostačující k závěru, že by k udělení plné moci k vedení předmětného řízení ze strany žalobce advokátovi skutečně došlo, a proto dle § 28 odst. 4 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) vyzval předseda senátu advokáta usnesením ze dne 16. 7. 2019, č. j. 18 Co 152/2019-181, doručeným advokátovi dne 22. 7. 2019, aby ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení usnesení předložil plnou moc udělenou mu žalobcem s ověřeným podpisem žalobce, přičemž toto ověření mělo být provedeno v souladu s Úmluvou o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin, publikovanou pod č. 45/1999 Sb., jíž jsou Česká republika a Rumunsko signatáři (dále jen „Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin“), a současně byl advokát poučen, že nebude-li plná moc s řádně vyplněnou doložkou (tzn. dle vzoru doložky s ověřenou Apostilou obsaženou v přílohách Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin) ověřovat podpis žalobce, bude řízení pro nedostatek podmínek řízení zastaveno dle § 104 odst. 1 o. s. ř.

5. Dne 23. 7. 2019 zaslal advokát odvolacímu soudu prostou kopii plné moci ze dne 31. 7. 2018 (č. l. 185), sepsanou v českém a cizím jazyce, koncipovanou tak, aby advokát žalobce zastupoval ve všech právních věcech i v rozsahu práv a povinností podle trestního řádu, občanského soudního řádu, správního řádu, zákoníku práce, obchodního zákoníku a dalších procesních předpisů a zejména k uplatnění nároku na náhradu škody a na zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným rozhodnutím a nesprávným úředním postupem; druhá strana plné moci obsahovala kopii Prohlášení o pravosti podpisu vyhotovené dne 31. 7. 2018 v XY advokátkou, Mgr. Kristínou Tisovou, se sídlem v Praze 1, 28. Října 1001/3, jako úřední ověření podpisu dle § 25a zákona č. [85/1996](#) Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“). Po právní stránce zhodnotil odvolací soud plnou moc ze dne 31. 7. 2018 (č. l. 185) jako nesplňující požadavek na ověření podpisu žalobce tak, aby ověření obsahovalo Apostilu dle vzoru obsaženého v Příloze Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin, a proto odvolací soud uzavřel, že žaloba byla podána osobou k tomu neoprávněnou, což je nedostatek řízení, pro který nelze v řízení pokračovat. Z tohoto důvodu odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v napadených výrocích o věci samé a v akcesorických nákladových výrocích zrušil dle § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. a zároveň řízení dle § 221 odst. 1 písm. c) o. s. ř. zastavil.

II. Dovolání a vyjádření k němu

6. Rozsudek odvolacího soudu do všech jeho výroků napadl žalobce prostřednictvím svého advokáta dovoláním, jehož přípustnost spatřuje v tom, že dovoláním napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázek hmotného nebo procesního práva, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu, a na vyřešení otázek hmotného nebo procesního práva, které v rozhodování odvolacího soudu doposud nebyly vyřešeny. Jako dovolací důvod dovolatel uvádí nesprávné právní posouzení věci. Dovolatel namítá následující:

a) Odvolací soud se odchýlil od ustálené judikatury odvolacího soudu, a to konkrétně od rozsudku

Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2012, sp. zn. 21 Cdo 3461/2011, když prohlášení advokáta o pravosti podpisu dle § 25a zákona o advokacii považoval za veřejnou listinu;

b) Odvolací soud založil své rozhodnutí na posouzení otázky, která nebyla v praxi dovolacího soudu doposud řešena, a to, zda se Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin vztahuje na soukromé listiny nebo na veřejné listiny vydané domovským státem;

c) Odvolací soud založil své rozhodnutí na posouzení otázky, která nebyla v praxi dovolacího soudu doposud řešena, a to, zda Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin vylučuje možnost učinit prohlášení advokáta o pravosti podpisu dle § 25a zákona o advokacii v cizím státě;

d) Odvolací soud založil své rozhodnutí na posouzení otázky, která nebyla v praxi dovolacího soudu doposud řešena, a to, zda účastník řízení, který je cizincem, dostojí požadavku na předložení plné moci s úředně ověřeným podpisem dle § 28 odst. 4 o. s. ř., jestliže předloží plnou moc s podpisem, o němž advokát učinil prohlášení o pravosti dle § 25a zákona o advokacii;

e) Odvolací soud založil své rozhodnutí na posouzení otázky, která nebyla v praxi dovolacího soudu doposud řešena, a to, zda může soud v rámci postupu dle § 28 odst. 4 o. s. ř. požadovat po účastníkovi řízení předložení plné moci, jejíž podpis bude ověřen konkrétně stanoveným postupem, resp. postupem dle Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin;

f) Odvolací soud založil své rozhodnutí na posouzení otázky, která nebyla v praxi dovolacího soudu doposud řešena, a to, zda je procesním pochybením soudu, jestliže nevyrozumí účastníka řízení o tom, že ověřená plná moc, kterou na výzvu soudu doložil, je z pohledu soudu stále nedostačující, a řízení z tohoto důvodu zastaví;

g) Odvolací soud se odchýlil od ustálené judikatury dovolacího soudu, a to konkrétně od usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. 30 Cdo 4707/2018, když zastavil řízení z důvodu nepředložení ověřené plné moci udělené advokátovi k zastupování účastníka řízení s Apostilou dle Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin, aniž předtím vyzval samotného účastníka řízení k vyjádření se k tomuto postupu, přestože z obsahu spisu vyplývá, že advokát zastupoval tohoto účastníka řízení v předcházejícím trestním řízení a soudu byla předložena plná moc s ověřeným podpisem v domovském státě účastníka řízení a zároveň plná moc s podpisem, jehož ověření dle Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin bylo nahrazeno prohlášením o pravosti podpisu dle § 25a zákona o advokacii.

7. S ohledem na právě uvedené dovolatel navrhuje, aby dovolací soud rozsudek v celém rozsahu zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

8. Žalovaná se k dovolání nevyjádřila.

III. Přípustnost dovolání

9. Nejvyšší soud v dovolacím řízení postupoval a o dovolání rozhodl podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 30. 9. 2017 (viz čl. II bod 1 zákona č. [296/2017](#) Sb.), dále jen "o. s. ř."

10. Dovolání bylo podáno včas a bylo sepsáno advokátem. Otázka, zda je žalobce (dovolatel) v řízení (též v řízení dovolacím) řádně zastoupen [popř. naopak, zda zástupce v řízení zastupuje žalobce (tj. osobu oprávněnou dovolání podat)] je předmětem dovolacího přezkumu. Jak vyplývá z dosavadní judikatury Nejvyššího soudu (viz usnesení ze dne 15. 11. 2016, sp. zn. 30 Cdo 4939/2014) je za daných okolností třeba a priori považovat podmínku legitimace dovolatele a podmínku oprávnění k zastupování za danou, byť by výsledkem dovolacího řízení byl závěr s uvedeným předpokladem rozporný a dovolání bylo odmítnuto jako podané neoprávněnou osobou. Dovolací soud tedy posuzoval, zda je dovolání s to zpochybnit závěry odvolacího soudu ohledně nutnosti řízení zastavit pro neodstranění odstranitelné podmínky řízení (shodně viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. 30 Cdo 4707/2018).

11. Dovolatel namítá, že odvolací soud v dovoláním napadeném rozhodnutí pochybil, když prohlášení advokáta o pravosti podpisu považoval za veřejnou listinu, čímž se měl odchýlit od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, a to konkrétně od rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2012, sp. zn. 21 Cdo 3461/2011, ze kterého mj. vyplývá, že prohlášení advokáta o pravosti podpisu jednající osoby není veřejnou listinou ve smyslu § 134 o. s. ř., i když obsahuje všechny náležitosti požadované § 25a zákona o advokacii. Uvedená námitka však přípustnost nezakládá, neboť z dovoláním napadeného rozhodnutí nikterak nevyplývá, že by odvolací soud považoval prohlášení advokáta o pravosti podpisu za veřejnou listinu, a proto nelze než konstatovat, že se odvolací soud v tomto směru od dovolatelem uvedené judikatury neodchýlil.

12. Ani námitka dovolatele, dle které se měl odvolací soud odchýlit od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, konkrétně od usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2019, sp. zn. 30 Cdo 4707/2018, když zastavil řízení z důvodu nepředložení ověřené plné moci udělené advokátovi k zastupování účastníka řízení s Apostilou dle Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin, aniž předtím vyzval samotného účastníka řízení k vyjádření se k tomuto postupu, přípustnost nezakládá, neboť se odvolací soud od dovolatelem uvedené judikatury neodchýlil.

13. Dle § 28 o. s. ř. zástupci, jež si účastník zvolil, udělí písemně nebo ústně do protokolu procesní plnou moc nebo plnou moc jen pro určité úkony (odst. 1). Podpisy na písemné plné moci, na odvolání plné moci nebo na její výpovědi musí být úředně ověřeny, jen stanoví-li to zákon nebo rozhodl-li tak předseda senátu (odst. 4).

14. Dle § 32 odst. 1 o. s. ř. každý, kdo v řízení vystupuje jako zástupce účastníka, popřípadě jako jeho další zástupce, musí své oprávnění doložit již při prvním úkonu, který ve věci učinil.

15. Dle § 50b o. s. ř. má-li účastník zástupce, doručuje se pouze tomuto zástupci, nestanoví-li zákon jinak (odst. 1). Má-li účastník zástupce s procesní plnou mocí, nařídí předseda senátu doručení písemností (elektronického dokumentu) jen tomuto zástupci, nestanoví-li zákon jinak (odst. 2). Udělil-li účastník plnou moc pouze pro určité úkony, nařídí předseda senátu doručení písemnosti (elektronického dokumentu) pouze jeho zástupci, jen jestliže ho k tomu plná moc výslovně opravňuje, nestanoví-li zákon jinak (odst. 3). Písemnost se doručuje rovněž účastníku, a) má-li se účastník osobně dostavit k výslechu nebo k jinému úkonu soudu nebo má-li něco jiného v řízení osobně vykonat, b) je-li účastník zastoupen zákonným zástupcem podle § 23, c) jde-li o doručení usnesení o ustanovení opatrovníka dle § 29; usnesení o ustanovení opatrovníka účastníku, jehož pobyt není znám, účastníku, jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, neznámým dědicům zůstavitele, nebyl-li dosud v řízení o dědictví stanoven okruh jeho dědiců, a právnické osobě, která jako účastník řízení nemůže před soudem vystupovat proto, že tu není osoba oprávněná za ni jednat, nebo že je sporné, kdo je osobou oprávněnou za ni jednat, se však doručuje jen ostatním účastníkům řízení a ustanovenému opatrovníku a vyvěsí se na úřední desce soudu, d) byl-li účastníku ustanoven opatrovník proto, že se nemůže z jiných zdravotních důvodů než pro postižení duševní poruchou nikoliv jen po přechodnou dobu účastnit řízení, nebo že není schopen se srozumitelně vyjadřovat, e) rozhodne-li tak soud (odst. 4).

16. Dle § 104 odst. 2 o. s. ř. jde-li o nedostatek podmínky řízení, který lze odstranit, učiní soud k tomu vhodná opatření. Přitom zpravidla může pokračovat v řízení, ale nesmí rozhodnout ve věci samé. Nezdaří-li se nedostatek podmínky řízení odstranit, řízení zastaví.

17. Z dovolatelem uvedené judikatury dovolacího soudu mj. vyplývá, že se soud může obrátit s výzvou k doložení plné moci v případě nedoložení plné moci nebo nedostatečné plné moci přímo na samotného účastníka, a to buď v případech nestandardních, nebo i v jiných případech, přičemž pak lze tento postup vnímat jako procesně vstřícnější, leč nikoliv nezbytný. S odkazem na právě uvedené závěry dovolatel namítá, že odvolací soud měl dospět k závěru, že jde o případ nestandardní, když

právní zástupce zastupoval účastníka v souvisejícím trestním řízení, a proto se měl obrátit přímo na samotného účastníka s výzvou ke sdělení, kdo je jeho zástupcem a jaký je jeho postoj k postupu odvolacího soudu. Z dovolatelem uvedené judikatury také vyplývá možnost soudu obrátit se na samotného účastníka řízení s výzvou k doložení plné moci v případech, kdy to soud uzná za vhodné; nejedná se však o povinnost, a to ani v případech nestandardních. Nadto z uvedené judikatury dovolacího soudu nelze dovodit povinnost soudu obrátit se na účastníka řízení ke sdělení názoru ohledně samotného postupu soudu. S ohledem na právě uvedené nelze než uzavřít, že se odvolací soud od dovolatelem uvedené judikatury dovolacího soudu neodchýlil, když samotného účastníka nevyzval k vyjádření se, zda žaloba byla podána s jeho vědomím, kdo je jeho právním zástupcem a jaký je jeho postoj k postupu odvolacího soudu vedoucí k zastavení předmětného řízení.

18. Dovolací soud dospěl k závěru, že dovolání je však přípustné pro posouzení otázek, zda se Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin vztahuje na listiny soukromé a na listiny veřejné vydané domovským státem, zda Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin vylučuje možnost učinit prohlášení advokáta o pravosti podpisu dle § 25a zákona o advokacii, zda cizinec dostojí požadavku na předložení plné moci s úředně ověřeným podpisem dle § 28 odst. 4 o. s. ř., jestliže předloží plnou moc s podpisem, o němž učinil advokát prohlášení o pravosti dle § 25a zákona o advokacii, zda může soud dle § 28 odst. 4 o. s. ř. požadovat ověření plné moci konkrétním způsobem, a zda je procesním pochybením soudu, pokud nevyrozumí účastníka, že jím zasláná plná moc není dle názoru soudu stále dostačující, a řízení rovnou zastaví, neboť předestřené otázky nebyly v praxi dovolacího soudu doposud výslovně řešeny.

IV. Důvodnost dovolání

19. Dovolání je důvodné.

20. Podle § 242 odst. 3 o. s. ř. je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédně též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a), b) a odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

21. Dovolací soud v tomto směru neshledal vady řízení, ve kterém bylo vydáno dovoláním napadené rozhodnutí, ke kterým by bylo možné přihlédnout.

22. Dle § 28 odst. 4 o. s. ř. podpisy na písemné plné moci, na odvolání plné moci nebo na její výpovědi musí být úředně ověřeny, jen stanoví-li to zákon nebo rozhodl-li tak předseda senátu.

23. Ověřováním pravosti podpisu (legalizací) se ověřuje, že žadatel listinu před ověřující osobou vlastnoručně podepsal nebo podpis na listině uznal za vlastní [§ 10 zákona č. [21/2006](#) Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o ověřování“)].

24. Ověřování pravosti podpisu provádějí orgány uvedené v zákoně o ověřování, a to Ministerstvo vnitra, krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, obecní úřady, úřady městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a úřady městských částí hlavního města Prahy, jejichž seznam stanoví prováděcí předpis, újezdni úřady podle § 31 odst. 1 zákona č. [222/1999](#) Sb., o zajišťování obrany České republiky, držitel poštovní licence a Hospodářská komora České republiky. Obsahují-li ověřovací doložky vyhotovené krajským, obecním a újezdním úřadem všechny předepsané náležitosti, jsou z pohledu § 134 o. s. ř. veřejnými listinami. Legalizaci provádí také notáři; obsahuje-li ověřovací doložka notáře všechny předepsané náležitosti, je veřejnou listinou [§ 6 zákona č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (dále jen „notářský řád“)]. Ověřování pravosti podpisu uvedenými subjekty může být provedeno i vůči cizinci (viz § 18 odst. 1 písm. b), c) zákona o legalizaci; § 109b notářského řádu).

25. Vyžadují-li právní předpisy úřední ověření podpisu, je oprávněn takový požadavek nahradit svým prohlášením advokát dle § 25a odst. 1 zákona o advokacii (dále jen „prohlášení o pravosti podpisu“), které má stejné účinky jako úřední ověření pravosti podpisu, jestliže advokát listinu sám sepsal nebo ji jednající osoba před advokátem vlastnoručně podepsala (podle právní úpravy účinné od 1. 4. 2006). Rovněž prohlášení o pravosti podpisu může být učiněno i vůči cizinci [viz čl. 7 odst. 2 usnesení představenstva České advokátní komory č. 4/2006 Věstníku ze dne 11. 4. 2006, kterým se stanoví podrobnosti o povinnostech advokáta při činění prohlášení o pravosti podpisu, o vedení evidence o těchto prohlášeních, o vyšším ověření těchto prohlášení a o knize prohlášení o pravosti podpisu (usnesení o prohlášení advokáta o pravosti podpisu); použitelné dle § 25a odst. 5 zákona o advokacii]. Prohlášení o pravosti podpisu jednající osoby není veřejnou listinou ve smyslu § 134 o. s. ř., i když obsahuje všechny náležitosti požadované dle § 25a zákona o advokacii, neboť je nevzdávající soudy (jiné státní orgány) České republiky a tato prohlášení ani zvláštní právní předpisy neprohlásily za veřejnou listinu; přesto má prohlášení o pravosti podpisu stejné právní účinky jako úřední ověření podpisu vyžadované zvláštními právními předpisy (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2012, sp. zn. 21 Cdo 3461/2011).

26. V případě občana cizího státu, který je signatářem Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin, může být ověření pravosti podpisu provedeno také vydáním veřejné listiny na území příslušného cizího státu, resp. v souladu s právními předpisy příslušného cizího státu u jeho úřadů (orgánů), s tím, že tato veřejná listina bude při předložení v tuzemsku v souladu s Úmluvou o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin osvobozena od povinnosti legalizace (článek 2 Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin). Pro účely Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin se považují za veřejné listiny listiny vydané soudním orgánem státu, včetně listin vydaných státním zástupcem, vyšším soudním úředníkem nebo soudním vykonavatelem, listiny vydané správními úřady, notářské listiny, úřední potvrzení, kterými jsou opatřeny listiny podepsané soukromou osobou, jako je úřední potvrzení o registraci nebo potvrzení toho, že listina byla vydána určitého data, a úřední a notářské potvrzení pravosti podpisu. Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin naopak neplatí pro listiny vydané diplomatickými nebo konzulárními zástupci a správní listiny týkající se přímo obchodních nebo celních transakcí (článek 1 Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin). Jediným formálním úkonem, který může být požadován za účelem potvrzení pravosti podpisu, oprávněnosti osoby listinu podepsat, a jestliže je to třeba, pravosti pečeti nebo razítka, jimiž je opatřena, je připojení doložky podle článku 4 Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin s názvem „Apostille (Convention de La Haye du 5 octobre 1961)“, (dále jen „Apostila“), kterou vystaví příslušný úřad státu, v němž byla listina vydána. Tento úkon však nemůže být vyžadován, pokud buď platné zákony, předpisy nebo praxe ve státě, kde je listina předkládána, nebo dohoda mezi dvěma nebo více smluvními státy tento úkon zrušily nebo zjednodušily nebo osvobodily danou listinu z povinnosti ověřování (článek 3 Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin).

27. Z výše uvedeného vyplývá, že požadavek na úřední ověření podpisu dle § 28 odst. 4 o. s. ř. může být občanem cizího státu splněn několika způsoby. Předseda senátu, ukládající povinnost úředního ověření podpisu na plné moci, nemůže vyžadovat konkrétní způsob ověření pravosti podpisu, neboť všechny způsoby ověření, provedené v souladu s tuzemskými právními předpisy nebo právními předpisy cizího státu, který je signatářem Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (v tomto případě s možností vyžadování opatření ověření Apostilou v souladu s Úmluvou o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin), mají stejnou váhu. Cizí státní příslušník proto splní požadavek předložení plné moci s úředně ověřeným podpisem dle § 28 odst. 4 o. s. ř. i tehdy, pokud předloží plnou moc s prohlášením o pravosti podpisu dle § 25a zákona o advokacii; na uvedeném nemění ničeho ani skutečnost, že k vydání prohlášení o pravosti podpisu tuzemským advokátem na jím sepsané plné moci dojde na území cizího státu. Nadále totiž platí v právní praxi nezpochybňovaná zásada, že plná moc je jednostranným projevem vůle adresovaným soudu, jímž

zmocnitel vůči soudu osvědčuje existenci a rozsah zmocněncova oprávnění za něj jednat a že je třeba ji odlišovat od smlouvy od zmocnění uzavřenou mezi zastoupeným účastníkem a zástupcem a která je právním důvodem vzniku zastoupení. Plnou moc adresovanou českému soudu je třeba posuzovat dle zásady legis fori místní působnosti procesních norem podle českého procesního práva. Obava z právem nedovoleného výkonu právní služby českého advokáta na území cizího státu tu rovněž není na místě, ostatně podpis plné moci a jeho případné ověření ani úkonem právní služby nejsou (viz § 11 odst. 1 písm. a/ vyhl. Č. 177/1996 Sb. definující převzetí a přípravu zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb).

28. Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin dopadá na veřejné listiny, které byly vydány orgánem (subjektem) jednoho ze smluvních států Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin dle tam platných právních předpisů, které mají být předloženy na území jiného smluvního státu Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin. Smyslem Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin je osvobodit od požadavku diplomatického nebo konzulárního ověřování veřejných listin, které byly vydány na území jednoho ze smluvních států Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (ve smyslu vydání předmětných veřejných listin dle právních předpisů tohoto státu) a které mají být předloženy v jiném smluvním státě Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin. Tímto však Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin nezakládá výlučný způsob úředního ověření podpisu pro občany cizího státu a nevylučuje další možnosti, jak splnit požadavek úředního ověření podpisu včetně prohlášení o pravosti podpisu dle § 25a zákona o advokacii.

29. Odvolací soud v dovoláním napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že požadavek na ověření podpisu žalobce s Apostilou je neslučitelný s postupem dle § 25a zákona o advokacii, a proto vycházel z aplikační přednosti Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin před zákonem o advokacii dle § 10 Ústavy. Odvolací soud měl v daném případě za to, že Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin v ustanoveních týkajících se ověřování podpisů na listinách, které mají být použity v cizině, stanoví zvláštní postup ověřování Apostilou příslušným a specializovaným cizím orgánem, který vylučuje dostát požadavku na úřední ověření podpisu dle tuzemských právních předpisů. Tento závěr odvolacího soudu v dovoláním napadeném rozhodnutí je však neúplný, a proto nesprávný v právním posouzení, neboť (jak již bylo výše uvedeno) Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin v ustanoveních týkajících se ověřování podpisů na listinách upravuje způsob, jakým lze předložit veřejnou listinu vydanou na území jednoho ze smluvních států Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (ve smyslu vydání veřejné listiny orgány, popř. jinými subjekty, tohoto státu) v jiném smluvním státě Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin bez nutnosti diplomatického nebo konzulárního ověřování, nikoli však výlučný způsob, jakým lze splnit požadavek na úřední ověření podpisu na listině dle § 28 odst. 4 o. s. ř. Dovolací soud dále konstatuje, že v posuzovaném případě bylo vydáno prohlášení o pravosti podpisu tuzemským advokátem na jím sepsané plné moci dle tuzemských právních předpisů, které mělo být předloženo v tuzemsku. Skutečnost, že k vydání prohlášení o pravosti podpisu tuzemským advokátem došlo na území jiného státu, nikoli však orgány (subjekty) jiného státu, nezakládá rozhodující mezinárodní prvek, který by odůvodňoval aplikaci Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin na daný případ – takový formalistický výklad by odporoval smyslu a účelu Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin, a proto jej nelze akceptovat. Ani v tomto směru tedy nelze dospět k závěru o aplikační přednosti Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin.

30. Ke zbylé námitce dovolatele dovolací soud uvádí, že není procesním pochybením soudu, pokud nevyrozumí účastníka řízení o míře dostatečnosti jeho pokusu o odstranění vady řízení v situaci, kdy byl k odstranění vady řízení vyzván usnesením s poučením o následcích jejího neodstranění dle § 104 odst. 2 o. s. ř., a řízení zastaví. Již samotné vydání usnesení s výzvou k odstranění vady řízení s

poučením, o jakou vadu se jedná, jak ji odstranit a o následcích jejího neodstranění je pokusem soudu o vedení účastníka k odstranění vady řízení dle § 104 odst. 2 o. s. ř.; jestliže tímto nedojde k odstranění předmětné vady účastníkem, soud řízení zastaví (§ 104 odst. 2 o. s. ř. věta druhá). Poskytnutí vyrozumění účastníkovi o nedostatečnosti pokusu k odstranění vady řízení s poskytnutím dalšího prostoru pro její odstranění se dá považovat za krok soudu, který je vstřícnější, nikoli však nezbytný. V tomto směru tedy nelze odvolacímu soudu v posuzovaném případě vytknout procesní pochybení, pokud dovolatele před vydáním usnesení o zastavení řízení z důvodu neodstranění vady řízení dle § 104 o. s. ř. neinformoval, že jím zaslano plnou moc nebude považovat za dostačující k odstranění vady předmětného řízení; pouze pro úplnost dovolací soud uvádí, že samotné znění usnesení Městského soudu v Praze ze dne 16. 7. 2019, č. j. 18 Co 152/2019-181, s výzvou k odstranění vad podmínek řízení s poučením o zastavení řízení při nesplnění výzvy k odstranění vad podmínek řízení není v posuzovaném případě předmětem dovolacího přezkumu.

31. Z výše vyložených důvodů považoval dovolací soud rozsudek odvolacího soudu za neúplný v právním posouzení, a tudíž za nesprávný, a proto jej podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil. V posuzovaném případě šlo o to, zda lze uzavřít, že žalobce byl vskutku zastoupen svým zástupcem na základě předložené plné moci. Pokud odvolací soud vytvořil pro svůj právní názor stav, jenž takový závěr vylučoval, odmítl žalobci právo na soudní ochranu. Po vrácení věci může vykonat svůj odvolací přezkum.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)